

n° 169 - december/décembre 2010
41e jrg/année - www.cubamigos.be

cuba si

driemaandelijks tijdschrift van de vrienden van cuba vzw
périodique trimestriel des amis de cuba asbl

Belgie - Belgique
P.B.
1730 Asse
2/3748

» Actua p4

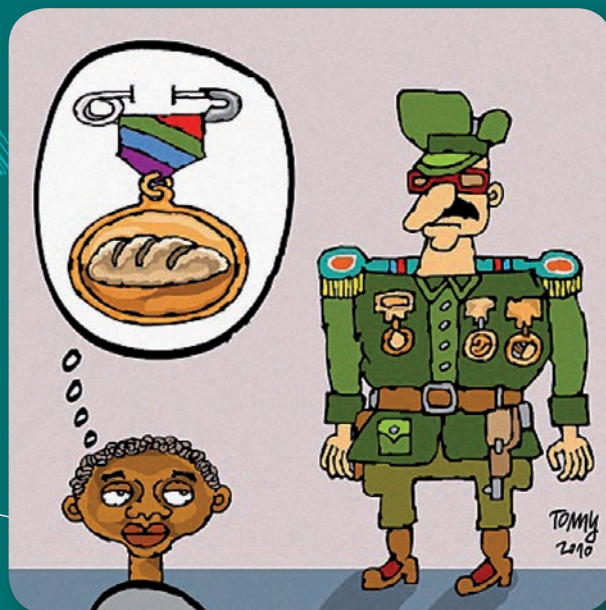
» Robaina p6

» Pinar del Rio p12

» cartoons de Tomy,

l'un des plus grands cartoonistes cubains, qui vient de mourir
(voir pag. 15)

Hervormingen

Iedereen heeft er de mond van vol !

Terwijl men in België onder het gelaten oog van een ganse bevolking tracht om de 'staat' te hervormen en met de eeuwige 'verantwoordelijkheid' om de oren van iedereen slaat, wordt er ook in Cuba aan hervormingen gedacht. Niet dat daar twee taalgroepen elkaar in de haren vliegen om ... een paar honderd duizend euro's, tenzij de berekeningen niet kloppen.

Neen, naar aanleiding van een studie die al verschillende maanden aan de gang is, werd beslist om een aantal drastische hervormingen door te voeren. Het staatsapparaat kost te veel geld en moet afgeslankt worden. De werknemers die daarmee hun jobs verliezen zullen zo veel mogelijk ingezet worden in knelpuntberoepen. Hier zullen waarschijnlijk herscholingen nodig zijn en ook daar wordt aan gedacht. Verder wordt het aanbod van scholieren afgestemd op de noden in de maatschappij.

Hervormingen dus ook in Cuba en dit met dezelfde insteek : dynamiseren, knelpuntberoepen wegwerken, werknemers optimaal inschakelen en tenslotte besparen. Alleen is het doel anders. Cubanen moeten ook hun verantwoordelijkheid nemen maar dit ten gunste van de ganse bevolking. De inkomsten moeten herverdeeld worden en iedereen moet een stuk krijgen van de koek.

Het einddoel is duidelijk : geen sociale uitsluiting en geen opportunisme van een groep die het beter heeft. Niet het einde van het socialisme, integendeel, veel meer socialisme en veel meer gelijkheid.

Cuba et les réformes en cours

Tout le monde en parle ou en entend parler.

Alors qu'en Belgique on n'en finit pas de vouloir réformer tout ce qui peut l'être, à Cuba aussi des réformes importantes sont en cours. Toutefois, à La Havane il ne s'agit pas d'un débat ou conflit qui oppose deux communautés, mais bien des conséquences d'une étude sérieuse qui a mis en évidence que des réformes en profondeur étaient nécessaires afin de sauver l'essentiel des acquis de la Révolution.

L'appareil d'état et l'administration en général pèsent trop lourd sur le budget disponible et particulièrement en période de crise mondiale. On doit par conséquent restructurer pour mieux répondre aux besoins de la population tout en coûtant moins cher.

On prévoit entre autres, la suppression de beaucoup de postes de fonctionnaires, mais, la plupart d'entre eux recevront une nouvelle formation afin qu'ils puissent retrouver un emploi dans d'autres secteurs. Par ailleurs, les programmes d'éducation et de formation des étudiants devront aussi être adaptés aux besoins de la société cubaine.

Mais si les réformes qui sont envisagées à Cuba poursuivent les mêmes objectifs qu'ailleurs : dynamiser le système, apporter plus de performance, de service et d'efficacité tout en étant plus rentable ou à tout le moins éviter les lourdeurs et les dépenses inutiles, notez toutefois qu'ici les finalités sont différentes. On va inciter les Cubains à prendre davantage de responsabilités, à prendre plus à coeur leur rôle dans la société, mais au bénéfice de tous et en évitant les exclusions.

Il s'agit en réalité de dégager des marges afin de pouvoir les redistribuer sous forme d'avantages à l'ensemble de la société. On est donc très loin de l'opportunisme ou de l'égoïsme de quelques uns qui veulent (à tort ou à raison) exclure d'autres groupes de la société sous prétexte qu'ils sont un poids économique.

Il ne s'agit donc pas de la fin du socialisme, mais bien au contraire d'assurer la pérennité du socialisme et d'en apporter davantage à tous.

Alexandra Dirckx
(traduction Stéphane Sergeant)

Inhoud – Contenu

4	Actua
6	Robaina, de laatste grote sigarenmeester
7	Cuba : salaire nominal et salaire réel
8	Productiviteit versus gezondheid en onderwijs
9	Avec la Brigade 'Carlos Habré' à La Lisa
10	De Cubanen in België
11	Laatste container 2010
12	Pinar del Rio

14	Chacun face à la crise
15	Tomy
16	La Guayabera
18	Op zoek naar werk ?
19	L'ICAP - Instruments pour Cuba
20	Boeken - Livres -- Amnesty International over de 5
22	Regio

Cuba vandaag

Alexandra Dirckx

Op dinsdag 7 september gaf de regio Antwerpen de aftrap van het aankomend seizoen praatcafés. Deze traditie werd echter in een nieuw kleedje gestopt: vanaf nu gaan de praatcafés door op elke eerste dinsdag van de maand en dit om 20u. Tijdens het eerste praatcafé kwam niemand minder dan Elio Rodríguez, Cubaans Ambassadeur in België. Hij kwam er spreken over de actuele toestand in zijn thuisland. Informatie uit eerste hand dus want de man was net terug uit Cuba.

Zijn eerste algemene conclusie is dat het goed gaat in Cuba. Er wordt met visie gewerkt aan de toekomst en een aantal essentiële problemen worden aangepakt. Een voorbeeld hiervan is de herstructurering van heel het staatsapparaat: sommige ministeries worden samengevoegd en andere afgeslankt. De logge bureaucratie moet verdwijnen, ze is contraproductief en het heeft geen zin dat twee ministeries dezelfde taken op zich nemen. Dit betekent echter wel dat er veel medewerkers hun huidige baan verliezen. Er moet gezocht worden naar nieuwe mogelijkheden om deze mensen aan de slag te helpen. In Cuba zijn er ook wel knelpuntberoepen, maar deze bevinden zich eerder in de landbouwsector en in de bouwsector. Helaas staan de meeste ambtenaren er niet om te springen om zich om te scholen naar die sectoren. De overheid zal echter wel trachten zo goed en kwaad als mogelijk al deze mensen een alternatief aan te bieden, maar indien ze dit niet wensen moeten ze zelf op zoek naar een baan.

Dit hele gebeuren is een heikel thema, zeker binnen Cuba zelf, maar er wordt aan gewerkt om iedereen aan het werk te zetten en dit op een functionele manier.

Cuba moet (en wil) af van het systeem waarbij jarenlang een inkomen werd gegeven aan mensen die geen nuttig werk verrichtten of eigenlijk overbodig waren binnen een bedrijf.

Om jobs te creëren zou de privé-markt in

zekere mate uitgebreid worden daar waar dit tot nog toe beperkt was tot kleine "bed and breakfasts" of "casas particulares" en kleinschalige restaurants of de gekende "paladares". In de toekomst zouden ook kappers hun eigen zaak kunnen oprichten. Op dit ogenblik ontvangt een kapper een loon van de overheid en betaalt de overheid ook het lokaal waarin hij zijn beroep uitoefent. Het privatiseren van sommige beroepen betekent ook dat er belastingen zullen geheven worden, een systeem dat behoorlijk nieuw is voor de Cubaan en zeker een mentaliteitsaanpassing zal vragen.

Op het vlak van universitaire studies zijn er ook hervormingen op til. Niet iedereen zal nog naar de universiteit kunnen, de maatschappij heeft immers niet alleen universitair nodig. Vanaf nu zullen enkel de beste studenten de plaatsen krijgen. Via een ingangsexamen zal een selectie gemaakt worden. Daarnaast

zal de overheid ook proberen de maatschappelijke evoluties te analyseren zodat de afgestudeerden ook gegarandeerd aan de slag zullen kunnen in de richting waarvoor ze kozen en niet aan het werk zullen moeten als ober.

De werkgelegenheid moet verzekerd zijn en ook het loon moet aangepast worden.

Daarnaast komen er opleidingen die mensen

leiden naar de knelpuntberoepen en die bijgevoel veel technischer zijn. Deze veranderingen vereisen een mentaliteitsverandering bij de Cubanen en ook daar wordt aandacht aan besteed.

Een derde punt dat aangehaald werd, is de subsidiëring van de bevolking met onder andere de "libreta" of het rantsoeneringsboekje. Dit systeem creëert een valse gelijkheid. Op die manier ontvangen bejaarden die moeten rondkomen met een beperkt inkomen evenveel als een hotelmanager die buiten zijn loon wekelijks een fikse som opstrijkt in CUC. Hierbij kan men dan ook niet meer spreken van gelijkheid. De bovenvernoemde manager dient immers geen extra voedingswaren te ontvangen van de overheid terwijl de bejaarden die met een klein pensioentje moeten rondkomen eigenlijk wel meer rechten moeten krijgen. De bedoeling is om die mensen met specifieke noden beter te gaan ondersteunen en tegelijk diegenen met minder noden wat meer op eigen benen te leren staan.

Tenslotte werkt men er hard aan om de dubbele munt af te schaffen zodat er eerlijker lonen komen en producten kunnen gekocht worden in de munt waarin het loon wordt uitbetaald.

Dit alles moet gerealiseerd worden zonder te raken aan de grondprincipes van de revolutie: de basisbehoeften van iedereen moeten voldaan worden en er moet meer sociale rechtvaardigheid zijn dan wat er nu is.

Er is dus nog veel werk aan de winkel, maar de doelen zijn duidelijk afgelijnd en ze zijn vooral intern. Extern werkt Cuba aan een normalisatie van de relaties met Europa en het opheffen van het verbod van de Amerikanen om naar Cuba te reizen. Wanneer dat gerealiseerd is zullen culturele, sociale en tenslotte commerciële uitwisselingen niet meer verhinderd kunnen worden.

De relaties Europa - Cuba

P. Evrard

Samenvatting van gesprekken (juni-september) met Elio Rodriguez, ambassadeur in Brussel voor België, Luxemburg en de Europese Unie.

We beleven nu een heel andere tijd dan in 1988 toen de diplomatieke toenadering met de toenmalige Europese Gemeenschap opgestart werd. Sindsdien heeft Cuba steeds de wil uitgedrukt om een samenwerkingsakkoord te ondertekenen. Maar Europa zocht voortdurend uitvluchten om enige vooruitgang af te remmen. Eigenaardig genoeg werd steeds als argument gebruikt dat Cuba niet voldeed aan de vereiste parameters in verband met de mensenrechten en de democratie.

Cuba heeft dat steeds betwist omdat er niets te verbergen is wat mensenrechten betreft, integendeel, er zijn genoeg voorbeelden die aantonen dat Cuba op vele gebieden het goede voorbeeld geeft.

We hebben weliswaar een ander maatschappijmodel en we bouwen op een andere manier aan onze eigen democratie. Wat we niet aanvaarden van de Europese Unie is hun politiek van twee maten en twee gewichten.

Cuba is het enige Latijns-Amerikaans land dat geen bilateraal akkoord heeft met de EU maar wel goede relaties onderhoudt met de meeste Europese lidstaten. Vele van die landen zijn belangrijke investeerders en veel Europese bedrijven hebben grote belangen in de Cubaanse economie.

Zij vertegenwoordigen ongeveer 25% van onze buitenlandse handel. De helft van de toeristen komt uit Europa. Met sommige landen is er ook een intense politieke dialoog. Daarenboven nemen de samenwerkingsakkoorden steeds toe, zowel met de Europese Commissie als met nationale en regionale regeringen, lokale besturen, steden en autonome gemeenschappen, zodat er een incoherentie ontstaat tussen het

ontbreken van een formele overeenkomst met de Unie en de goede relaties die er zijn met de meerderheid van de lidstaten.

Sinds de uitbreiding van de EU is het er niet eenvoudiger op geworden. Diegenen die zich het meest verzetten tegen een normalisatie zijn Oost-Europese landen die een hevig anti-communistisch standpunt innemen zoals Tsjechië.

Toch is er vooruitgang, denk maar aan 2003 toen Cuba zich verplicht zag 75 agenten, in dienst van de VSA, te arresteren, berechten en veroordelen. Europa trof, op aandringen van Washington, meteen diplomatieke sancties die we veroordeelden en verwierpen omdat het hier louter om binnenlandse aangelegenheden ging, die te maken hebben met onze veiligheid en soevereiniteit.

Pas na vijf jaar, in juni 2008, werden de sancties opgeheven.

Heel die tijd werden de relaties bevroren en pas na vele jaren hard labeur werd dit onrecht ongedaan gemaakt.

Toen de gesprekken hervatten, werd er afgesproken dat dit op basis van wederzijds respect zou gebeuren, op basis van gelijkheid en zonder inmenging in elkaars interne zaken.

Het werd een zeer beschaafde en nuttige dialoog waarbij het duidelijk werd dat Cuba niet alleen luistert maar ook iets te zeggen heeft aan de Europeanen.

Maar om tot volwaardige relaties te komen, zoals de EU die heeft met de rest van wereld, blijft er een groot obstakel.

In 1996 werd onder toedoen van J.M. Aznar, toenmalig premier van Spanje, het zgn. "Gemeenschappelijk Standpunt" aangenomen waarin gestipuleerd wordt dat Cuba zijn regeringssysteem moet veranderen. Dit unilateraal standpunt, deze onduidelijke inmenging in binnenlandse aangelegenheden, is nog steeds van kracht (herziening gepland eind oktober 2010).

Al meer dan 50 jaar worden we geconfronteerd met VS-regeringen die op alle mogelijke manieren het Cubaanse politiek-economisch systeem trachten te veranderen. Normale relaties met Europa zijn alleen mogelijk als er een wederzijds aanvaardbaar akkoord is.

Conclusie : we staan al veel verder dan jaren geleden maar een bevredigende situatie is nog ver af.

(PS : ondertussen heeft de Europese Raad op 25 oktober beslist de "Posición Comun" te handhaven maar de deur op een kier te zetten voor "eenvoudige bilaterale relaties")

Laatste grote sigarenmeester overleden in Cuba

Youri Blicck

Op 17 april 2010 overleed in Cuba Alejandro Robaina, de laatste der grote sigarenmeesters. De man stond wereldwijd bekend als één van de grootste namen in de sigarenwereld en had de eer de enige nog levende Cubaanse tabaksproducent te zijn naar wie een merk werd genoemd.

Alejandro Robaina werd geboren op 20 maart 1919 in Alquizar, San Luís, in de provincie Pinar. Hij rookte er zijn eerste sigaar toen hij 9 was en begon een jaar later te werken op de tabaksplantage van zijn vader en grootvader. In de loop van 80 jaar (!) ontpopte hij zich tot één van de grootmeesters van de tabaksproductie, meer bepaald van de productie van dekbladen of "capas" (het buitenste blad van een sigaar). Deze bladen vereisen immers een heel specifieke aanpak en zorg, iets waar Robaina alle geheimen van kende. Velen noemen Robaina dan ook de beste producent van "capas" ter wereld, de laatste "grote sigarenmeester". Hij overleed op 17 april 2010 op 91-jarige leeftijd nadat een jaar daarvoor kanker bij hem werd vastgesteld.

Op de 40 are grote plantage zorgde de man ervoor de zijde-achtige tabaksbladeren te kweken die typisch zijn voor het aanvoelen bij veel van 's werelds topsigarenmerken. Zijn oogsten werden dan ook verwerkt in verschillende types sigaren van verschillende grote merken: Cohiba Espléndido, Hoyo de Monterrey Double Corona, H. Upmann, ...

De familie Robaina begon reeds in 1845 met de productie van tabak op hun plantage van 40 are, de Finca la Piña, midden in het gebied Vuelta Abajo, zowat de Bordeaux van de Cubaanse tabak. Alejandro leerde het vak van zijn vader en grootvader en werd al snel een soort cultfiguur onder sigarenrokers wereldwijd die hem bewonderden voor de bijna zijden bladen die hij de wereld kon schenken, met bovendien een ontzettend zachte maar desalniettemin rijke smaak. Hij bleef zelf op de plantage werken tot een jaar voor zijn dood. Een paar jaar daarvoor kwam de dagelijkse leiding van het familiebedrijf in handen van zijn kleinzoon Hiroshi Robaina.

In de loop der jaren maakte Alejandro Robaina verschillende fasen mee in de tabakshandel. In de jaren 1920 en 1930 ontwikkelde Cuba zich tot wereldleider op vlak van sigarenproductie en -export, een positie die het te danken had aan de kwaliteit van de Cubaanse bodem, het klimaat en niet het minst aan de vakkennis en de geoefende neus van sigarenmeesters als Robaina. In de jaren 1940 kreeg de sigarenindustrie een flinke deuk door het verlies van afzetmarkten in het Europa van WOII. In de jaren 1950 beleefde de sector een nieuwe boom die echter in de beginfase van de revolutie weer wat ingetoomd werd door allerhande wijzigingen in de organisatie van 's lands economie. Fidel Castro wilde immers de tabaksproductie gaan organiseren in coöperatieven teneinde meer controle te hebben over de export.

Grote namen als Davidoff en Alfred Dunhill verlieten hierop het eiland en vestigden zich in de Dominikaanse Republiek. Robaina bleef erbij dat de tabaksproductie beter in familiale handen bleef, hield voet bij stuk, en kreeg uiteindelijk gelijk. Ook vandaag de dag nog zijn de meeste tabaksproducenten kleine, familiale plantages. "In de jaren 1980 en 1990 tenslotte kreeg de tabakssector een laatste impuls door de opening van de Europese markt en het opduiken van een vrije uitgebreide (officiëel illegale maar we-zien-een-en-ander-door-de-vingers) zwarte markt in de VSA.

Robaina ontpopte zich in de laatste decennia tot een ambassadeur van de Cubaanse sigaren en vloog de wereld rond om liefhebbers en kenners met zijn vakkennis en verhalen te verblijden. Wanneer zijn hoge leeftijd het moeilijk maakte om dit nog langer te doen, bleef hij thuis op zijn plantage en kwamen de sigarenliefhebbers, bewonderaars en geïnteresseerden in vrij grote getale naar zijn bescheiden tabaksboerderij afgezakt om een glimp van de meester op te vangen en misschien wel een babbel met hem te slaan.

De man heeft 4 kinderen, 10 kleinkinderen en 12 achterkleinkinderen. Zijn zoon Carlos en kleinzoon Hiroshi hebben reeds een drietal jaren de leiding over het familiebedrijfje in handen genomen. Alejandro gaf op tijd en stond zijn kennis door en zorgde er op die manier voor dat het familiegeheim en de kennis veilig gesteld zijn.

Halfweg de jaren 1990 kreeg hij van de overheid de titel toebedeeld van de beste tabaksproducent van Cuba en Fidel Castro overhandigde hem hierbij eigenhandig de prijs. In 1997 creëerde Habanos SA (het Cubaanse overheidsbedrijf dat de tabakshandel controleert en in handen heeft) een nieuw merk: Vegas Robaina, genoemd naar Alejandro, als eerbetoen aan deze grote figuur van de Cubaanse sigarenwereld. Jaarlijks worden zo'n drie miljoen Vegas Robaina-sigaren geproduceerd en verpakt in een kistje waarop Alejandro's getaande gezicht prijkt, mét een sigaar, zijn tabaksvelden en een tabakshut op de achtergrond.

Cuba : salaire nominal et salaire réel

Angel Rodríguez Alvarez

MN

CUC

Il est certain que ce panier d'articles de première nécessité est insuffisant pour satisfaire tous les besoins en alimentation ou autres et ce facteur fait parfois oublier les bénéfices reçus de cette manière par tous les Cubains.

Il en va de même pour d'autres services et d'autres articles que les Cubains reçoivent gratuitement ou moyennant un paiement en pesos non convertibles, bien que leur coût réel soit, au moins en partie, en devises. Par exemple, c'est le cas de l'électricité. Une famille qui utilise 200 kilowattheures par mois devra seulement payer 44 pesos non convertibles bien que la génération de ce courant coûte à l'état environ 30 dollars. Il en va de même pour le

La circulation de deux monnaies différentes à Cuba a été fréquemment l'objet d'analyses de la presse occidentale qui, parfois, débouchent sur un mensonge absurde que l'on ne peut pas seulement attribuer à un excès d'ingénuité. On peut l'observer dans certains articles qui prétendent informer leurs lecteurs du montant moyen des salaires cubains, payés en pesos non convertibles (MN), en le convertissant mécaniquement en pesos librement convertibles (CUC).

Donnons un exemple : on a pu lire qu'une personne qui a un salaire mensuel de 400 pesos (non convertibles) reçoit seulement, chaque mois, l'équivalent de 16 CUC (environ 15 euros). Cette façon de présenter les choses laisse de côté les nombreux articles et services auxquels un travailleur cubain peut avoir accès pour un faible coût en pesos non convertibles. Cela conduit donc à de graves confusions lorsqu'il s'agit de comparer les salaires cubains avec ceux d'autres pays.

Ce travailleur et tous les membres de sa famille reçoivent chaque mois une certaine quantité de produits de première nécessité qu'il peut payer en pesos non convertibles.

Les prix en sont accessibles pour tous et la différence entre le prix demandé aux acheteurs et le coût réel sur le marché national ou international a été couverte par une subvention de l'état.

Si l'on tient compte de l'augmentation des prix des aliments sur le marché international, d'environ 58%, on voit qu'en 2008, l'état a dû déboursier 839,6 millions de dollars de plus sans que ces augmentations aient été répercutées sur les consommateurs.

services.

Ceux qui se livrent à ce genre de calculs devraient également tenir compte des services de santé qui, dans d'autres pays, représentent une bonne partie des dépenses familiales mais qui sont gratuits à Cuba. C'est également le cas de l'éducation. A Cuba, il y a près d'un million de diplômés de l'université et 72,7% des jeunes de 18 à 24 ans continuent leurs études après le baccalauréat.

78% du PIB a été destiné en 2009 à la consommation individuelle ou sociale. Plus exactement, 49% pour la consommation individuelle et 29% pour couvrir des besoins économiques ou sociaux de tout type.

Rappelons de plus que, grâce à la Loi de Réforme Urbaine, plus de 85% des Cubains sont propriétaires de leur habitation, et qu'ils n'ont donc pas besoin de payer un loyer ou une rente qui, pour des millions de personnes du monde entier, constitue l'une des dépenses les plus élevées de l'économie familiale.

Il y a encore beaucoup de chemin à parcourir pour que les Cubains puissent voir satisfaits tous leurs besoins mais le pays montre un Indice de Développement Humain qui n'est qu'un rêve pour des millions de personnes du monde entier.

Cela démontre que, au moins dans leur cas, le simple calcul de conversion du salaire d'une monnaie à une autre n'a pas de sens pour mesurer le niveau de vie ni sa qualité.

(source ACN)

Productiviteit versus gezondheid en onderwijs

Bouwwerkersvakbond buigt zich over productie-efficiëntie

Eind mei hield bouwwerkersvakbond en *fos*-partner SNTC, die 203.000 leden telt, in Havana haar tiende congres. Voor de bouwsector vond het congres op een heel opportuun moment plaats. De Cubaanse economie voelt namelijk ook de klappen van de mondiale financiële crisis. In 2009 bedroeg het staatsdeficit bijna 8% van het BNP. Een tendens die niet meer houdbaar was en resulteerde in een prangend tekort aan deviezen.

Besparen op de staatsuitgaven was de eerste maatregel : beperking van gebruik van airconditioning op de werkvloer, verkleinen van de bestaande stocks in winkels en bedrijven, verminderen van het aantal gesubsidieerde goederen, enz.

Sinds eind 2009 worden meer structurele maatregelen op middellange termijn ingevoerd. De hoofddoelen zijn : de verhoging van de productie-efficiëntie, het wegwerken van de ondertewerkstelling, de verdere privatisering van kleine diensten, de overgang van algemene subsidies naar subsidies voor de meest gevoelige bevolkingsgroepen, de herwaardering van de rol van het loon als middel om aan consumptiegoederen te geraken, het verlichten van het staatsapparaat, de invoer vervangen door eigen productie en de ontwikkeling van hoogtechnologische industrie (biotechnologie en farmaceutica) en dienstensector gericht op export.

Deze maatregelen moeten er enerzijds voor zorgen dat de economische situatie van de bevolking verbetert. Anderzijds mag dit niet ten koste gaan van de universele toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, die beiden de essentie van de revolutie vormden.

Het thema van de verhoging van de productie-efficiëntie stond bijgevolg centraal tijdens het congres. In de bouwsector kan op dit gebied vooruitgang geboekt worden. De rol die het syndicaat hierin speelt wordt door Carlos De Dios, de nieuwe secretaris-generaal van SNTC, als volgt toegelicht : "De vakbondsleders zijn er niet om de problemen enkel vast te stellen. Tijdig aan de alarmbel trekken of een opportuune discussie houden kan de kwaliteit en de vooruitgang van een constructie beïnvloeden. Dit vergt wel discipline, organisatie, betere planning, zeker nu dat de voorrang aan bouwerven gegeven wordt die het snelst de invoersubstitutie of de uitvoer zullen verhogen. De verhoging van de productiviteit is te laag en die bepaalt de lonen. Door het ontbreken van een goede uitleg over het systeem van betaling in functie van de geleverde individuele prestaties, en doordat de tijdige aanvoer van bouwmaterialen te weinig gegarandeerd is, blijft er veel weerstand tegen dit loonsysteem".

Een tweede knelpunt dat De Dios aanhaalt is de huidige structuur van de vakbond : "Vandaag voldoet de structuur niet aan de noden op de werf, ten nadele van de directe relatie met de arbeiders en de acties aan de basis. Daar stellen zich de belangrijkste problemen en moet er een veel hogere kwaliteit en productiviteit gehaald worden en zijn meer besparingen en meer strijd tegen het verduisteren van middelen nodig. Er ontbreekt een collectieve analyse en opportuune informatie".

Een resolutie van het congres is de herstructurering van het syndicaat met als doel als vakbond zo dicht mogelijk bij de werkvloer aanwezig te zijn. Het voorstel is de ploegleiders op de werven meer te stimuleren om de rol van de syndicale leiding op zich te nemen. Deze aanpak moet dan wel met de nodige syndicale vorming van deze nieuwe leiders gepaard gaan. Een hele taak voor de nieuwe nationale en provinciale secretariaten die voor de helft door nieuwe dynamische kaders bezet zijn. Een mooie gelegenheid voor *fos* om deze partner hierbij de volgende drie jaren te helpen.

1 juli 2010

Auteur : Yves Van Gijssel

Bron : FOS (www.fos-socsol.be)

Avec la Brigade "Carlos Habré" à La Lisa

Marie-Christine Rosset (Lyon, France)

Le temps a passé depuis la fin du chantier mais les émotions et les souvenirs sont restés intacts. Je ne savais pas en partant à Cuba quel travail solidaire j'allais pouvoir effectuer. L'ICAP à la Havane m'avait dit : "vous êtes seule, mais on peut vous incorporer à une brigade de Belgique qui va restaurer une maison de retraite, le Hogar del Adulto Mayor José Manuel Lazo de la Vega, à la Lisa, dans la banlieue ouest; prenez contact avec eux à l'hôtel Bruzón".

J'étais à la Havane depuis une semaine quand, le matin du 10 février, sac au dos, j'ai traversé la Place de la Révolution pour me rendre à l'hôtel Bruzón et faire connaissance avec l'équipe de Gand. Tout de suite, l'ambiance m'a plu : des jeunes, des moins jeunes, des femmes, des hommes, une équipe dynamique et joviale et, ne comprenant rien au flamand, je me suis naturellement rapprochée de ceux qui parlaient français.

Le premier jour, le bus prévu à 8.30 h n'arrivant pas, un petit groupe dont je fais partie part à La Lisa en minibus taxi. De l'extérieur, la maison des Anciens située dans un grand parc paraissait en mauvais état mais à l'intérieur... ce fut un choc pour moi ! Ici, tout est délabré, cassé, comme abandonné. Des installations vétustes qui rendent le travail des agents difficile. Et puis tous ces vieillards, que des hommes, pas une seule femme, dans ce pays où tout est amour... n'est ce pas, mi amor !

Une brève réunion avec la direction, nous informe des priorités : la cuisine, la salle à manger, les sanitaires. Les équipes sont constituées : je ne peux faire partie que de l'équipe peinture.

Le deuxième jour, nous attaquons, Monique, Mireille et moi, la future salle à manger. D'abord gratter tous les murs. Je pose une question à Peter, le Jefe Pintura : "on fait de l'enduit ?". A la façon dont il m'a regardée, j'ai tout de suite compris que j'avais posé une question

idiote. Il m'a dit : "c'est du gros, faut y aller". Et en effet, on n'avait ni le matériel ni le temps ! Fallait rendre les murs propres et peindre. Pendant 10 jours, j'ai donc gratté et peint, la salle à manger, la façade. Je voyais avancer le travail dans la cuisine mais je n'avais pas pris le temps d'aller voir ce que faisaient les autres groupes. Le jour où Peter a dit "il faut peindre les sanitaires", j'ai découvert le travail extraordinaire des autres équipes : ils avaient posé des douches, mis des WC neufs, amélioré l'installation électrique ...

J'ai aimé tout de suite le contact avec le personnel. Ce n'était pas facile à la cuisine de préparer les repas, avec nous au milieu. Nous faisons déplacer la cuisinière, les plans de travail, les tables, cela compliquait sérieusement le boulot. Je pense sincèrement qu'ils étaient incrédules au début : allait-on réellement améliorer leur lieu de travail ? Mais rapidement, devant l'énergie que nous avons déployée, nous les avons motivés et ils nous ont aidé à gratter les murs et toujours avec le sourire, toujours avec un petit mot gentil !

J'ai aimé beaucoup aussi la rencontre avec les résidents. Nous les avons bloqués dans certains endroits : interdiction de passer; nous avons retardé l'heure de leur repas, bref nous les avons bouleversés dans leur quotidien ... mais je pense que nous étions une distraction aussi et nous avons créé des liens privilégiés avec beaucoup de pensionnaires. Quel plaisir de les voir dans leurs robes de chambre à col de fourrure, les jours où il faisait froid ! Le temps a passé très vite, il y avait tant à faire; et on a essayé de faire plus et plus.

Un choc encore quand on entre dans le dortoir du haut où beaucoup de vitres sont cassées et remplacées par des cartons et des panneaux en bois. La nuit en février, il fait froid, il y a du vent, la pluie tombe sur les lits. Ces vieillards sont robustes ! On obture les fenêtres avec des feuilles plastiques. Il reste un peu de peinture, vite peignons le hall d'entrée.

Quand l'heure du départ a sonné et je me suis dépêchée d'étaler le reste de peinture !

L'émotion était très forte à l'heure de se séparer; et j'ai pensé : comme tout ça a été riche ! Et je me sens prête à recommencer.

3de Bijeenkomst van de Cubanen in België

Yola Ooms en Lilliana Caro

Op zondag 10 oktober organiseerde de Cubaanse ambassade samen met de vzw "Cubanos en Bélgica" een conferentie in Brussel. Menia Martinez, voorzitter van de vzw, bedankt Olga en Adriana, de echtgenotes van René en Gerardo voor hun aanwezigheid. De vzw heeft als doel ons land te informeren over Cuba.

In 2009 werkte de vereniging samen met Oxfam tijdens de solidariteitscampagne voor Cuba, er werd ook samen met het Cubaans Cultureel Huis een kindercarnaval georganiseerd en verder waren er nog verschillende manifestaties voor Cuba.

De Consul zegt dat er in België en Luxemburg 1.472 Cubanen wonen. In totaal zijn 1,3 miljoen Cubanen naar het buitenland geëmigreerd, waarvan 80 % naar de Verenigde Staten, maar vanaf de jaren '80 ook naar Latijns Amerika en Europa. Vóór de jaren '80 kon je spreken van politieke emigratie, daarna van economische emigratie. Het consulaat wil samen met de vzw de Cubanen in ons land en in Europa beter begeleiden en ervoor zorgen dat zij een sterkere band hebben met elkaar.

De getuigenis van de echtgenotes van de Vijf is belangrijk om in het Europees Parlement door te dringen.

Olga schetst de huidige toestand : "de vorige keer dat wij hier waren, wachtten we op de uitspraak van het Hooggerechtshof dat de zaak zelfs niet wou bekijken. Dankzij de internationale solidariteit werd de straf van drie kameraden herzien : Fernando kreeg enkele maanden vermindering, Antonio kreeg 21 jaar en 10 maanden in plaats van levenslang en Ramón kreeg 30 jaar in plaats van levenslang. Enkel voor René (15 j) en Gerardo (2x levenslang + 15j) veranderde er niets. Bij de federale rechtbank is nog een indirect beroep hangende, maar het zal dezelfde rechter zijn van 2001 die gaat vonnissen. Het Amerikaanse gerecht geeft geen hoop op vrijlating, dus moeten we ons wenden tot president Obama. We zijn dankbaar voor de solidariteit die we in België ontdekken".

Paul Evrard, van het Belgisch en internationaal comité voor de Vijf, overhandigt een geschenk aan de echtgenotes : 5 guayaberas (met logo) voor hun echtgenoten en hun drie lotgenoten en ook T-shirts (met 'we want to visit our husbands...')

Arlen van de vzw : niet alleen de politieke actualiteit is belangrijk maar ook de humanitaire, waarmee ze doelt op het feit dat de Vijf geen of nauwelijks bezoek kunnen krijgen van hun familieleden. Wat kunnen we doen om te helpen ?

Adriana zegt dat de familieleden één keer per jaar op bezoek kunnen gaan, behalve Olga en zichzelf (gedurende al die jaren kregen zij nooit een visum om hun echtgenoten te bezoeken). De moeder van Gerardo is onlangs overleden en in het geval van Fernando en René kan alleen de familie hen bezoeken.

In de gevangenis zijn er ook voortdurend beperkende maatregelen : ze worden niet gelucht of mogen geen sport beoefenen, soms worden ze drie dagen tot zelfs twee maanden in een isoleercel gestoken, zonder bezoekrecht, kortom, hun rechten worden voortdurend geschonden.

"We proberen de regering van Obama te beïnvloeden. Veel familieleden reizen de wereld rond om te pleiten voor de vrijlating van de Vijf, in de hoop parlementairen te overtuigen".

Mirtha, missiehoofd van de Ambassade, vermeldt dat alle acties helpen, een brief van een geëmigreerde Cubaan heeft enorm veel effect alsook de internationale solidariteit.

Tijdens de herzieningen in 2009 bevestigde de Procureur dat het onder internationale druk was dat de straffen verminderd werden. Vrijlating lijkt een utopie, maar het zal gebeuren en we zullen dit samen vieren !

Vragen uit het publiek :

"Zal er een uitwisseling van gevangenen gebeuren ? Cuba is altijd solidair en human geweest, maar de vijand niet. Wat kan Cuba doen voor de vrijlating van de Vijf ?"

Ana Mayra, volksvertegenwoordigster, juriste en assistente van Ricardo Alarcón (voorzitter van het parlement in Cuba) : "Er wordt veel gespeculeerd rond de uitwisseling van gevangenen. In december 2008 zei Raúl Castro in Brazilië dat als de VSA een gebaar wilden stellen, de Cubaanse regering alle huurlingen zou vrijlaten in ruil voor de vrijlating van de Vijf. Er zijn aanwijzingen dat dit zou kunnen gebeuren, maar het is belangrijk om actie te blijven voeren en iedereen te informeren over de zaak van de Vijf".

Iemand oppert dat je via facebook over heel de wereld campagne kan voeren. Adriana zegt dat alle communicatie via internet wenselijk is, zowel via websites, blogs, facebook, enz. om een oproep te doen aan Obama.

Mirtha herhaalt dat men alle mogelijke middelen moet aanwenden. Er is een comité voor de Vijf, zeer actief in België en de geëmigreerde Cubanen zouden dit moeten steunen.

Adriana zegt dat er in vele landen actie gevoerd wordt, bv. in Costa Rica, waar er continu manifestaties zijn voor de Vijf en in België, waar acteurs en politici zich symbolisch lieten opsluiten. Men moet elke gelegenheid aanwenden om aandacht te vragen voor de zaak.

Francisco Calzadilla, voormalig ambassadeur in Spanje en Brazilië, doet een emotionele oproep om te handelen, eerder dan te praten.

Tenslotte wordt er gevraagd om de activiteiten van de "Cubanos en Bélgica" beter kenbaar te maken.

Er bestaat ook een Departement voor Hulp aan Cubanen in het buitenland en ook het consulaat wil op alle mogelijke manieren de emigranten helpen.

Een verklaring gericht aan president Obama wordt voorgelezen en ondertekend. De vzw zal een brief sturen naar het Europees Parlement om de economische blokkade af te keuren.

Laatste container 2010

Het was even zoeken om ons seizoen succesvol af te sluiten, maar het resultaat mag er weer zijn. Een vrachtwagen met de restlading uit het ziekenhuis in Menen, de kelder van WZC Moervaartheem in Wachtebeke, een lading bedden van de Bond Moyson Oost-Vlaanderen, een vracht kompressen uit Anderlecht en daarbovenop nog een mooi aantal veiligheidsschoenen, dat levert ook een volle container op.

Het was wel even vroeger beginnen dan normaal, omdat een deel uit de verlaagde kelder van het rusthuis naar boven diende gebracht te worden en niet zoals de vorige maal : rechtstreeks omhoog. Deze keer diende alles - wegens bouwwerkzaamheden - doorheen de ganse home gesleurd te worden.

Opnieuw kregen we veel medewerking uit verschillende hoeken, ik zag, naast veel bekende gezichten, enkele nieuwe leden die zich volop gaven. Dat was ook nodig, want de aanvoer van goederen diende zo snel als mogelijk verwerkt te worden, dit om de toegang van het rusthuis niet te belemmeren.

Nu kunnen we even genieten van een welverdiende rustperiode, maar we proberen tegen september al enkele nieuwe projecten klaar te hebben.

Speciale dank aan Alex, Christine, Willy, Jean-Pierre, Erwin, Guido, Marleen, Luk, Luc, Regi, Victor, Alexandra, Jean-Paul, Josiane, Stephen, Yola, Jo, Peter, Marc, Dirk, Raymond en Geert

Marc Wuytack

IN MEMORIAM

Onze vriend Michel Vanderborght (1925-2010) heeft ons verlaten.

Michel was één van de jongste weerstanders in de strijd tegen de nazi's in het Leuvense.

Na de oorlog was hij actief in de Communistische Jeugd en vertegenwoordigde deze bij de Wereldfederatie van de Democratische Jeugd. Zo nam hij vanaf 1947 deel aan alle Wereldfestivals van de Jeugd, eerst als afgevaardigde, daarna als genodigde.

Binnen de Communistische Partij van België stond hij in voor de steun aan de MNC (Mouvement National Congolais) en had aldus contacten met Patrice Lumumba. Hij organiseerde de eerste Anti-atoommars tegen de aanwezigheid van VS-kernraketten in Europa. Hij werd voorzitter van "Vrede" en lid van de Wereldraad voor de Vrede.

Zijn strijd tegen het fascisme zette hij verder op alle fronten, als vice-voorzitter van het Onafhankelijkheidsfront (de belangrijkste Belgische weerstandersorganisatie) en sinds 2004 als voorzitter van de Internationale Federatie van de Weerstanders.

In 2008 was hij één van de organisatoren van een ontmoeting met jongeren uit 20 landen in Buchenwald.

Michel was tevens voorzitter van de Raad van Bestuur van het Nationaal Museum van de Weerstand in Anderlecht. Dit omvat niet alleen een ontroerend en boeiend museum met talrijke getuigenissen uit de weerstand (o.a. de beroemde valse "Le Soir"), maar ook het beheer van 50.000 dossiers van weerstanders...

Het is dan ook niet te verwonderen dat Michel de houder was van talrijke Belgische en buitenlandse eretekens, te talrijk om ze hier op te sommen.

Michel had ook een lange en trouwe vriendschapsrelatie met de Cubaanse revolutie. Reeds in 1960 organiseerde hij de Belgische groep die deelnam aan de eerste Internationale Werkbrigade in Cuba waaraan o.a. wijlen Hugo Benoy en José Gotovitch deelnamen. Hij was actief in de eerste Vereniging België-Cuba met onze vrienden Jakke Schelfhout en Irma De Clerck. Vanaf de start van de Vrienden van Cuba hebben wij steeds op Michel kunnen rekenen. Met Volkstoerisme organiseerde hij de eerste groepsreizen naar Cuba en steunde hij de eerste Cubaanse delegaties die deelnamen aan het Vakantiesalon in Brussel. Hij hielp ons regelmatig bij het opvangen en programmeren van Cubaanse muziekgroepen op doorreis in België. Hij zorgde voor onze deelname aan het Feest van de Rode Vaan, organiseerde activiteiten van de vereniging in zijn streek (het Ninoofse waar hij woonde), en steunde de acties voor de vrijlating van de Cuban Five. Tot aan zijn overlijden, niettegenstaande zijn leeftijd en drukke agenda, nam hij altijd deel aan de activiteiten van de regio Aalst van de Vrienden van Cuba.

Ik heb het privilege gehad jarenlang met Michel samen te werken en de laatste jaren gingen wij regelmatig ergens iets eten met een groepje vrienden. Hij kon boeiend vertellen over zijn talrijke reizen, over zijn ontmoetingen met Lumumba, met Che Guevara, met Juan Almeida (tot zijn dood voorzitter van de Cubaanse veteranen). Een bezoek aan "zijn" museum van de weerstand, met Michel als gids, blijft een onvergetelijke ervaring.

Wij leven mee met Marie-Louise, zijn echtgenote, en delen in haar rouw.

Bedankt Michel. Bedankt voor uw militante inzet, voor uw vriendschap, voor uw vriendelijkheid en genegenheid.

Wij missen u.

Freddy Tack

Dwars door Cuba – deel 2 : Pinar del Rio

Youri Blicck

Onze Dwars door Cuba-tocht trekt dit keer door het uiterste westen van het land, de provincie Pinar del Rio, een regio die in de eerste plaats gekend is voor de teelt van de wereldvermaarde Cubaanse tabak. Een bezoek aan Pinar del Rio is meteen ook een kennismaking met de wereld van de Havana-sigaren.

Dwars door de provincie loopt als een hoofdadere de enige autostrade van Cuba. Vanuit de Cubaanse hoofdstad Havana kan u dan ook vlot naar de hoofdplaats Pinar del Rio rijden in een tweetal uurtjes. Vanaf ongeveer halweg ontwaart u de eerste tabakplantages die her en der het landschap vullen. Hoe verder westwaarts u komt, hoe talrijker de plantages worden. Het kernland van de tabak wordt gevormd door de pittoreske Viñales-vallei en de regio rond San Juan y Martinez. Bijna elke boer houdt er hier minstens een klein lapje tabaksgrond op na. De meeste tabakboeren werken immers op privé-basis, lange tijd één van de buitenbeentjes in de socialistische maatschappij van het land.

De hele vallei van het dorpje Viñales wordt gevormd door een karstrelief waarbij stompe en in grillige vormen geërodeerde kalkheuvels, de zogenaamde 'mogotes', als het ware een perfect decor vormen voor de houten huisjes en met palmladeren bedekte tabakshutten van de plaatselijke bevolking. Een postkaartlandchap dat erom smeekt te voet of te paard verkend te worden. Tijdens een wandeltocht (gaande van 1 uur tot een hele dag) kunnen ook verschillende grotten of grottencomplexen bezocht worden (sommige toeristisch zoals bijvoorbeeld La Cueva del Indio, andere voor mensen met iet of wat geologische of zelfs speleologische interesse zoals het grottencomplex van San Tomas). Door de kalkstenen ondergrond ontstonden in de provincie immers meer dan 60 kilometer tunnels en grottenstelsels waarvan delen kunnen bezocht worden.

Wandelend in de tabakvallei van Viñales en omstreken komt u rechtstreeks in contact met de vriendelijke en sociale plattelandsbevolking die u hoogstwaarschijnlijk vroeg of laat wel op een koffietje zullen uitnodigen. Op die manier kan u ook kennismaken met hun zelfgekweekte koffie, lokale vruchten als de guave, de chirimolla of anon of krijgt u zelfs een handgemaakte criollo sigaar tussen de lippen geduwd. Op en top couleur locale dus.

We laten de vallei achter ons en reizen verder westwaarts, naar het uiterste westelijke gedeelte van Cuba. Nog steeds vinden we talrijke tabaksvelden die ons gezichtsveld en de omringende akkers vullen, we zitten nu immers in de "Bordeaux"-streek van de Cubaanse tabak, de zogenaamde Vuelta Abajo-regio. Eenmaal voorbij het plaatsje San Juan y Martinez vermindert de tabakaanwezigheid en maken de plantages plaats voor meer open vlaktes. Stilaan komen we in de buurt van het schiereiland van Guanahacabibes, een natuurreservaat waar quasi geen bezoeker te bespeuren valt.

En toch. Toch is dit een uniek natuurgebied. De moeilijke bereikbaarheid zorgt echter voor het lage aantal bezoekers. Wie er toch geraakt (bijvoorbeeld met een huurwagen) kan genieten van een ongerept natuurgebied waar vogels, reptielen, mangroves en waterdieren het voor het zeggen hebben. Een paradijs voor ornithologen en liefhebbers van de onderwaterwereld. In de baai net ten zuiden van het schiereiland vinden we immers het plaatsje Maria La Gorda, uitvalsbasis voor een (duik)bezoekje aan een aantal onvergetelijke duikplaatsen. Een regelrecht onbekend stukje Cuba. Wees er wel voorbereid als bezoeker : muggen en "jejenes" of stekende kleine zwarte vliegjes kunnen er aan land behoorlijk vervelend doen, en tijdens het voorjaar kunnen kleine druifachtige kwalletjes voor de kust, de "caribe", hetzelfde werk verrichten in het water. Wees dus voorbereid en reis indien mogelijk op een ander tijdstip.

We keren terug naar de tabaksstreek en buigen dit keer in de buurt van Viñales af richting noordkust. Ook hier biedt het eiland een aantal attractieve punten. Immers, voor de kust van de provincie Pinar del Rio liggen een aantal kleine eilandjes die zo geplukt lijken uit een reclamebrochure voor paradijselijke bestemmingen. Snorkelen, luieren, wandelen op het strand, genieten van een drankje of van de rust, het zijn dé activiteiten bij uitstek die er de dagen vullen. Een aantal eilandjes zijn zelfs met een opgehoogde weg, een soort dam, aldaar “pedraplen” genoemd, verbonden met het vasteland. Die dam-weg loopt door ondiep water en ligt heel laag bij het wateroppervlak waardoor een ritje over die weg het unieke gevoel geeft als het ware in zee te rijden. Wanneer je rechts of achterom kijkt, zie je een silhouet van de provincie, waarin de mogotes, de kalkheuvels van Viñales, een prominente rol spelen.

De hoofdstad van Pinar del Rio zelf werd gesticht in 1669 en telt momenteel ongeveer 100.000 inwoners. Voor bezoekers heeft de stad niet zo heel veel te bieden hoewel het eclectische gebouw van het Museum voor Natuurwetenschappen, beter bekend als Palacio Guasch, wel een bizar beeld vormt in het straatbeeld van Pinar. Een traditie van paardenkarren en -koetsen geeft de stad een “trage” aanblik, een reputatie die toch wel iets betekent in een sowieso al “traag” Caribisch eiland. Wandelen door de straten van de stad biedt de bezoekers de kans een beeld te krijgen van het alledaagse leven in een Cubaans provinciestedje.

Een laatste noemenswaardige regio in de provincie Pinar vinden we bij het plaatsje Soroa, bijna halweg tussen Havana en Pinar del Rio stad. Dit dorpje is genoemd naar een Fransman die er ooit woonde en bevindt zich midden in het lage Rosario-gebergte. Samen met de verderop gelegen Sierra de los Organos (regio Viñales) vormt dit gebergte de laagste van Cuba's drie bergketens : de Sierra Guamuhaya. Meteen is dit berggebied – samen met de overige twee berggebieden van het land – één van de drie mooiste natuurgebieden van het eiland.

Bij Soroa komen we terecht in een subtropisch gebied waar de vegetatie van de laagvlakte (grasland, savanne en uitgestrekte suikerriet- en citrusplantages) heel snel plaats maakt voor een abundante begroeiing die wijst op veel neerslag. Bromelia's en orchideeën toeien de bomen, de nationale vogel “tocororo” siert met zijn kleurrijke verentooi het groene bladerdek, palmbomen, frangipani en flamboyanbomen zorgen voor een heel tropisch en uiteenlopend kleuren- en geurenpalet. De Salto Arco Iris, de Regenboogwaterval, stort er zich (uitbundig of schraal, naargelang van het seizoen) tussen rotsen, mossen en kleine poelen en nodigt wandelaars uit tot een verfrissende duik. Een orchideeëntuin in de buurt laat u het beste zien wat de Cubaanse flora te bieden heeft.

Als u na al dit moois nog niet genoeg heeft, kan u een klein stukje verder reizen tot bij het plaatsje Las Terrazas. Ook hier bevinden we ons nog steeds volop in het weelderig begroeide laaggebergte. Maar Las Terrazas is meer. Hier vinden we immers een sociaal en ecologisch project waar Cuba trots op kan zijn. In de jaren zestig van de vorige eeuw werd dit volledige gebied bedreigd door al te vérgaande ontbossing. Bodemerosie deed zijn werk en de biodiversiteit raakte in het gedrang. De toen prille revolutionaire regering van Fidel Castro besliste om het probleem met een project aan te pakken : het project van Las Terrazas.

Een grootschalig herbebossingsproject werd op touwen gezet. Volledige ontboste flanken werden in terrassen aangelegd om de vruchtbare grond op zijn plaats te houden en verdere bodemerosie te vermijden. De terrassen werden vervolgens vol geplant met naaldbomen en loofbomen. Alle werk werd verricht door de lokale bevolking (alook door internationale sympathisanten) uit de regio waardoor heel wat werkgelegenheid werd geschapen. Het verzorgen van de nieuwe aanplantingen en de terrassen werd eveneens verder in handen van de lokale bevolking gelaten. Op die manier had men twee vliegen in een klap geslagen : de herbebossing zorgde ervoor dat een ecologische ramp werd vermeden en het inschakelen van een grote groep werkkrachten uit de regio zorgde voor heel wat tewerkstelling. Een ecologisch-sociaal experiment zonder weerga. Vandaag bestaat de gemeenschap van Las Terrazas die er toen ontstond nog steeds. De arbeiders bouwden zelf hun huizen en alles wat nodig was om een autonome gemeenschap op te richten en behielden de controle over het hele project. Ook nu nog kan het dorp, de gemeenschap van Las Terrazas, bezocht worden. Men kan er zien hoe de lokale inwoners een perfect uitgebouwde zelfbedruipende gemeenschap leiden, men kan er eten in kleine restaurantjes die eveneens inkomsten genereren voor de gemeenschapskas, en men kan er wandelingen maken in het uitgestrekte natuurreservaat dat Las Terrazas omringt, onder leiding van lokale gidsen.

Bovendien was het gebied één van de regio's waar Franse koloniale slaven na een slavenopstand in Haïti omstreeks 1791 naar toe vluchtten om er hun koffieplantages op te zetten. Jarenlang floreerde de koffieteelt op tientallen plantages in de regio. De komst van andere markten (zoals bijvoorbeeld Brazilië) en de afschaffing van de slavernij op het eiland (1854) maakten een einde aan het verhaal. De Fransen vertrokken en lieten de koffieplantages in de steek. Hier en daar kunnen in de regio nog resten gezien / bezocht worden van die voormalige “cafetales”. In de buurt van Las Terrazas is een bezoekje aan de cafetal Bella Vista de moeite waard.

Chacun face à la crise : comparons Cuba et les autres

Gilbert

Les médias insistent actuellement sur les difficultés économiques à Cuba. Et elles sont réelles. Mais on semble vouloir tout expliquer par le système politique cubain, "intrinsèquement mauvais", et en remontant la plupart du temps à la responsabilité finale de Fidel Castro, "toujours aux commandes en coulisses", etc. Bref, un mélange de simplisme, de stupidité et d'anti-communisme : c'est, paraît-il, le modèle de journalisme qui fait vendre aujourd'hui !

Une petite comparaison avec les autres états en crise actuellement (c'est à dire tous les états du monde, ou presque...) devrait nous faire réfléchir.

1. Cuba doit consacrer un gros effort à la reconstruction nécessaire après les terribles ouragans de 2008. Les USA et les états européens doivent consacrer de gros efforts à sauver les banques, car l'économie capitaliste ne peut fonctionner si les prêteurs de crédits n'ont plus confiance entre eux.

Les états capitalistes ont choisi d'emprunter pour ce sauvetage des banques : dont les entreprises, les travailleurs et les générations futures devront se serrer la ceinture durant des années pour rembourser ces emprunts, capital et intérêt ! Cuba veut combiner le maintien des acquis sociaux, le développement économique et la reconstruction, sans trop recourir aux crédits.

2. Cuba est touché par les soubresauts du marché mondial, comme tout le monde. Mais sans doute moins par le marché financier ! Pas d'obligations pourries, pas de dettes "titrisées", on n'entend pas que les agences de notation aient un avis sur la dette cubaine... Non, Cuba est touché par les soubresauts du marché des matières premières, qui ont vu le prix du nickel s'effondrer en 2009 (il a remonté en partie depuis), et par le marché du tourisme. Voici une information cubaine du 2 août 2010 :

Raúl Castro s'est référé aux résultats positifs obtenus sur le plan économique. Il a souligné qu'au milieu de la conjoncture économique internationale adverse et de son inévitable incidence sur notre pays, des résultats encourageants ont été obtenus dans l'économie nationale lors du premier semestre. Il a annoncé que le nombre de touristes qui nous visitent augmente, la production de pétrole marche bon train, l'équilibre monétaire intérieur reste stable et il s'améliore même, la productivité du travail atteint, pour la première fois depuis plusieurs années, un rythme supérieur au salaire minimum. Le Président Raúl Castro a annoncé que Cuba a pu renégocier sa dette extérieure et obtenir de nouveaux délais qu'elle a la volonté d'honorer.

3. Cuba fait aussi évoluer son système de gouvernement. Raúl Castro est depuis quatre années à la tête du Conseil d'État. Et Fidel, s'il est réapparu en public

plusieurs fois durant cet été (souvenez vous du nombre de fois que les médias avaient annoncé une mort imminente...), il s'est abstenu de parler du Gouver-

nement et de la situation intérieure. Depuis 2009, plusieurs changements sont intervenus dans la répartition des ministères, etc. Aujourd'hui, c'est un découpage administratif modifié que le parlement vient d'entériner, après qu'il ait été largement débattu par tous les niveaux concernés. Ainsi qu'un nouveau code de la route ! Prétendre que Cuba est victime d'un immobilisme gouvernemental depuis 50 ans et que cela explique tout, c'est simpliste.

4. Cuba connaît des difficultés liées à son régime, c'est certain. Vous voulez les connaître ? Relisez le discours de Raúl cet été 2009, que nous avons synthétisé (www.cubamigos.com) : il y a annoncé une réforme de la justice, une lutte contre la corruption, la maîtrise de la consommation d'électricité, le soutien de la production alimentaire pour réduire les importations excessives, etc. Des problèmes qui ne sont pas très différents de ceux qu'on rencontre ailleurs dans le monde... Alors, pourquoi vouloir trouver à Cuba des "tares du régime" qui seraient secrètes ?

5. Le sauvetage des banques capitalistes, c'est une mesure à court terme. Si demain c'est à nouveau la défiance entre les acteurs économiques, qui pourra résister à cet ouragan ? A Cuba, on voit à long terme: pour les restaurations des habitations, on les étudie en fonction de la crise climatique et d'ouragans plus fréquents, même si on doit déplacer les habitations trop proches de la mer.

6. Il y a des pays qui ne connaissent pas la crise, c'est vrai. Nous voulons parler des "paradis fiscaux". Ils vont bien. Ils ont des tas d'amis autour d'eux qui leur confient leurs petites économies, bien qu'ils n'en aient pas besoin. Ces états-là organisent l'appauvrissement des autres états. Il faudrait des moyens dans le monde pour une politique économique, pour une politique sociale, pour la lutte contre la pauvreté, mais aussi pour anticiper le changement de climat et la pénurie de ressources (alimentation et énergie). Pendant ce temps, des pays en voie de développement s'organisent pour résister, pour s'entraider : Cuba, le Venezuela, la Bolivie et d'autres pays d'Amérique Latine. Ce sont ces pays-là que les médias veulent traîner dans la boue, plutôt que les paradis fiscaux. Il est temps que cela cesse, et que nous modifions notre information.

Tomy : de lach is in rouw

De Cubaanse cartoonist Tomás Rodríguez Zayas (Tomy) overleed op 61-jarige leeftijd in Havana. Hij werd begraven in Barajagua (zijn geboortestad in de oostelijke provincie Holguín). Als kleine jongen had hij reeds een voorliefde voor tekeningen en cartoons. In plaats van met zijn vriendjes te spelen, tekende hij modderfiguurtjes in elke regenplas die hij tegenkwam.

Beschouwd als één van de meest vooraanstaande grafische humoristen, was hij van opleiding landbouwkundig ingenieur, maar sinds 1968 werkte hij als journalist, o.a. voor de krant Granma en het tijdschrift Bohemia, alsook voor internationale kranten. Hij was lid van de UNEAC (Unión de Escritores y Artistas de Cuba - Vereniging van Schrijvers en Artiesten); van de Vereniging van Journalisten, waarvan hij verschillende prijzen kreeg; voorzitter van de vereniging van humoristen en artistiek directeur van Dedeté, een bijlage van de krant Juventud Rebelde.

Hij werkte niet alleen als cartoonist, maar hij waagde zich ook aan illustraties, tekeningen, schilderijen, etsen en muurschilderingen.

Zeer bekend in Cuba, maar ook in Angola, Nicaragua, Costa Rica, Korea, Mexico, Frankrijk, Colombia, Brazilië, Turkije en Venezuela, waar hij overal verschillende tentoonstellingen opende.

Op internationale wedstrijden werden zijn scherpe politieke satires geroemd, soms ironisch, maar steeds oprecht en onbevangen, kwam hij steeds tot de essentie in alles wat hij tekende.

De overweldigende eenvoud waarmee hij de meest ingewikkelde politieke verhalen beschreef, maakte van hem een scherpzinnige artiest en journalist.

Degenen die hem kenden verzekeren dat hij graag experimenteerde met de techniek. Hoewel hij een veteraan was in zijn vak, probeerde hij steeds nieuwe dingen uit om het publiek aan te trekken, zowel op esthetisch vlak als om de boodschap over te brengen. Zijn tekeningen geven steeds de meest eervolle gebeurtenissen van de Revolutie weer en vatten, op zijn eigen schertsende manier, de relevante nieuwsfeiten van de actualiteit weer.

Het was onvermijdelijk : de meest brandende thema's brachten een oprechte glimlach en diepe meditatie met zich mee.

Als voorbeeld voor de jeugd en bewonderd door collega's, is Tomy's unieke stijl nu erfgoed voor de Cubaanse grafische humoristen en journalisten.

Alhoewel we, vanaf nu, zullen missen wat hij zou gedacht hebben, of beter nog, wat hij zou kunnen getekend hebben.

S. Vanhogaerden

Les tracés de Tomy font leurs adieux

La caricature cubaine est en deuil. Elle vient de perdre un de ses grands, Tomás Rodríguez Zayas, un des plus significatifs humoristes graphiques. Tomy, le nom artistique qui l'identifiait, est décédé à La Havane à l'âge de 61 ans, victime d'une affection cardio-vasculaire.

Lauréat du Prix National de Journalisme Juan Gualberto Gómez et de la Distinction Félix Elmuza, Tomy a travaillé comme dessinateur humoristique dans

notre journal.

Natif de Barajagua, province d'Holguín, et agronome de formation, il dédiait son talent à la presse depuis l'année 1968. Ses collaborations dans des revues et des journaux nationaux et internationaux ont été innombrables.

Membre de l'Union des Journalistes de Cuba et de l'Union Nationale des Écrivains et des Artistes de Cuba, Tomy - qui a aussi été le président de l'Association des Humoristes de Cuba et le directeur artistique du supplément du journal Juventud Rebelde - a pris part à plusieurs salons de l'humorisme et il a réalisé de nombreuses expositions personnelles à Cuba, en Angola, au Nicaragua, au Costa Rica, en Corée, au Mexique, en France, en Colombie, au Brésil, en Turquie, au Venezuela, parmi d'autres pays.

Ses caricatures, qui ont fait beaucoup rire et réfléchir, restent déjà comme un patrimoine de la graphique humoristique. La presse cubaine thésaurise une oeuvre reconnue et hautement estimée de Tomy, un visage que nous nous rappellerons toujours, bien que nous ne le verrons plus marcher dans nos rédactions.

Source: www.granma.cu

Amelia Duarte de la Rosa

La Guayabera : un vêtement très cubain

Parmi les vêtements typiques de Cuba, la guayabera tient une place de choix. Trois cents ans après sa première utilisation, nous vous invitons à plonger dans son histoire.

Selon les recherches du journaliste cubain Pedro Carballo Bernal, des familles venues tout d'abord d'Andalousie et ensuite des îles Canaries, installées dès 1709 dans les marges du fleuve Yayabo, dans la région de Sancti Spiritus au centre du pays, ont commencé à confectionner de grands chemisiers en lin, munis de grandes poches, appropriés pour le travail et le climat tropical de l'île. C'est du fleuve Yayabo, qui traverse la ville de Sancti Spiritus, la quatrième fondée par Diego Velázquez, que la chemise tient son premier nom : Yayabera.

Selon une autre version, ce vêtement doit son nom à l'habitude qu'avaient les amoureux de charger leurs poches de goyaves pour les offrir à leurs bien-aimées.

On dit que lorsque Narciso López a brandi le drapeau cubain à Cárdenas, le 19 mai 1850, il portait ce vêtement identifié comme guayabera, nom sous lequel il est connu de nos jours.

Des chroniqueurs de l'époque assurent également que lorsque Carlos Manuel de Céspedes, en libérant ses esclaves, donna le coup d'envoi de la première guerre d'indépendance du XIXe siècle contre le joug colonial espagnol, plusieurs des patriotes réunis dans la cour de sa sucrerie "La Demajagua", portaient un vêtement qui n'était pas la casaque militaire bien connue mais qui ressemblait plutôt à la guayabera.

Depuis les années 1880, les habitants de Camagüey, province de l'est de Cuba, ont rebaptisé la guayabera. Ils lui ont donné le nom de camagueyana, comme l'explique l'écrivain Nicolás Heredia dans son roman "Leonela".

Des photographies d'époque montrent des généraux des troupes indépendantistes portant des guayaberas, parmi lesquels on reconnaît Enrique Loynaz del Castillo, Carlos María de Rojas Cruzat, Máximo Gómez Báez, général en chef de l'armée d'indépendance, et Serafín Sánchez Valdivia.

La guayabera et le chapeau de paille sont avant tout des vêtements typiques des paysans cubains, présents dans tout "guateque" (fête paysanne) et lors de toute célébration dans les campagnes cubaines, baptêmes, combats de coqs, fêtes religieuses.

Peu à peu, la guayabera a aussi envahi et conquis les milieux urbains, au point qu'à l'heure actuelle elle est présente à l'occasion de tout événement social, tel un trait distinctif de l'identité culturelle cubaine. Cela est dû, dans une large mesure, à un étranger.

En 1914, le tailleur libanais Saïd Selman, né en 1898, s'établit dans la ville de Cárdenas. Il a cubanisé son nom en se faisant appeler Eugenio.

À cette époque-là, on voyait la guayabera s'introduire - néanmoins de façon limitée - au sein des villes. Elle tentait de déloger la mode européenne à Cuba où le costume composé de veste, chemise, gilet, cravate et chapeau de paille, était porté en toutes saisons.

Eugenio Selman qui a appris le métier de tailleur de façon autodidacte a travaillé dans l'atelier "La Salvación obrera".

Sous le gouvernement du dictateur Gerardo Machado, dans les années 1930, Eugenio Selman ouvre à Santa Clara sa propre boutique qu'il rebaptise "Le Liban". À partir de 1935, il commence à créer ses premiers modèles de guayaberas. En même temps, il ouvre d'autres ateliers dans plusieurs coins du pays.

En 1940, il revient à Cárdenas où il reprend son métier avec plus d'enthousiasme que jamais. On commence à l'appeler le roi des guayaberas, qualificatif bien mérité car, en effet, il avait réussi à révolutionner le vêtement d'origine.

Il met à la disposition de ses clients treize modèles différents, avec des poches aux formes variées et attrayantes, attirant l'attention des friands de mode qui,

dès lors, réserveront à la célèbre guayabera une place de choix dans leurs placards. Devenu un tailleur célèbre spécialisé dans la confection de guayaberas, Selman travaille spécialement pour "El Encanto", un des plus grands et des plus prestigieux magasins de la capitale cubaine.

Comme toute nouveauté, cette chemise a eu des défenseurs et des détracteurs. Ces derniers avaient fait d'elle une pièce de l'uniforme des employés de cuisine, ce qui lui a valu pendant un long moment de ne plus être utilisée dans de grandes occasions.

Des firmes asiatiques, panaméennes, mexicaines et de Floride, en profitèrent pour s'approprier et commercialiser la guayabera. Elles en revendiquèrent même l'origine.

Mais la guayabera est bien cubaine. Nos artistes lui ont dédié des chansons, des poésies, des tableaux.

A l'heure actuelle, la confection de la guayabera se diversifie en formes et en couleurs et ce vêtement est de plus en plus accepté, tant sur le marché intérieur qu'à l'étranger.

Le 14 août, à l'occasion de la naissance d'Eugenio Selman et au cours d'une exposition qui s'est tenue à la Maison des Arabes, Eusebio Leal a souligné que le tailleur Saïd peut être considéré comme le plus grand innovateur de la guayabera à Cuba.

La guayabera est sans doute le vêtement qui exprime de la façon la plus authentique, le caractère cubain.

Source : RHC

Cuba signe un décret stipulant que la chemise guayabera sera dorénavant la tenue vestimentaire officielle

(Trad. M. Dits)

La guayabera, la célèbre chemise tropicale cubaine, s'est vue érigée par décret au titre de tenue vestimentaire officielle et devra être portée par tous les fonctionnaires durant les activités protocolaires. Selon le Ministère des Affaires étrangères : "La guayabera est liée de façon indissociable à notre histoire nationale et constitue une des expressions les plus authentiques de l'identité cubaine".

Toujours selon le Ministère, la guayabera est "idéale pour le climat tropical" et la chemise combine "confort et élégance". Le décret énumère les exigences de manière précise : couleur blanche, manches courtes, quatre poches appliquées et deux plis ou bandes brodées à l'avant et à l'arrière. Pour les femmes, il existe une variante avec "des fentes et un boutonnage à la taille".

Lutte éternelle

L'origine du vêtement est depuis toujours sujet à contestation. La plupart des Cubains disent que la guayabera est apparue au début du 18ème siècle, lorsque les colonialistes espagnols venus d'Andalousie ont commencé la production de chemises de lin agrémentées de poches, destinées au travail des champs. Une autre version réfère à une habitude romantique des paysans qui amenaient des guayabas, ou goyaves, à leurs bien-aimées. Il est certain que les combattants indépendantistes portaient cette chemise en guise de symbole de rébellion. C'est en 1850 que le héros national Narciso López, revêtu d'un exemplaire immaculé de la fameuse chemise, a hissé pour la première fois le drapeau tricolore cubain.

Après la révolution, Fidel Castro a relégué la chemise dans les tiroirs du dessous de la garde-robe nationale. Mais, il y a vingt ans, il l'a lui-même réhabilitée.

Il y a peu, un Musée de la Guayabera s'est ouvert à Sancti Spiritus, abritant des centaines de chemises ayant appartenu à des célébrités telles que le président vénézuélien Chávez et son homologue brésilien Lula da Silva.

Cuba verheft het tropenhemd per decreet tot officiële kledij

S. Vanhoegaerden

De guayabera, het bekende Cubaanse tropische hemd, is in een regeringsdecreet tot officieel kledingstuk verklaard en zal door alle functionarissen moeten worden gedragen tijdens protocolactiviteiten.

"De guayabera is onlosmakelijk verbonden met de nationale geschiedenis en vormt één van de authentiekste uitdrukkingen van de Cubaanse identiteit", aldus het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Volgens het ministerie is de guayabera "ideaal voor het tropenklimaat" en combineert het hemd "comfort en elegantie". Het decreet somt de eisen nauwkeurig op : wit van kleur, korte mouwen, vier opgestikte zakken en twee verticale geplooid of geborduurde banen voor en achter. Voor vrouwen is een variant verplicht "met splitjes en knoopjes in de taille".

Eeuwige strijd

De oorsprong van het kledingstuk is onderwerp van eeuwige strijd. De meeste Cubanen zeggen dat de guayabera begin 18de eeuw ontstond, toen kolonisten uit het Spaanse Andalusië begonnen met de confection van linnen hemden met handige zakken voor het werk op het veld. Volgens een andere versie verwijst de naam naar een romantische gewoonte van boeren om erin *guayabas* (guavevruchten) naar hun geliefde te brengen. Zeker is dat onafhankelijkheidsstrijders het hemd droegen als rebellie-symbool. Nationale held Narciso López hees in 1850, gehuld in een smetteloos exemplaar, voor het eerst de Cubaanse driekleur.

Na de revolutie verwees Fidel Castro het hemd naar de onderste la van 's lands garderobe. Maar twintig jaar geleden rehabiliteerde hij het zelf.

Onlangs opende in Sancti Spiritus een Museum van de Guayabera, met honderden hemden van beroemdheden als de Venezolaanse president Chávez en diens Braziliaanse collega Lula da Silva.

OP ZOEK NAAR WERK ?

Marta V. Betancourt
(vert. Fanny Saverys)

Overleven temidden van een crisis is voor iedereen moeilijk, maar zeker voor hen die een familie te onderhouden hebben en werk beginnen te zoeken. Ik ben een jonge Cubaanse, en voor ons, Cubanen, is de zoektocht naar werk een avontuur, dat ik graag wil delen met jongeren en vrienden uit andere windstreken. Maar zoals altijd, zou ik willen beginnen met een stukje geschiedenis voor hen die ons niet kennen.

Gedurende het laatste decennium leed het land onder de invoering van de dubbele munt : de (sterke) inwisselbare peso en de (zwakke) Cubaanse peso (a rato van 1/24). De huidige loonpolitiek treft de meerderheid van de bevolking, die een heel laag loon krijgt in Cubaanse pesos in vergelijking met de levensstandaard van het land. Het is zo dat een gemiddeld salaris 450 Cubaanse pesos bedraagt, wat met de wisselkoers neerkomt op 20 inwisselbare pesos, waarmee men de kosten van een hele maand moet dekken ... volgt u nog ?

Eén van de uitdagingen waar de opkomende Cubaanse Revolutie in 1959 mee te maken kreeg, was de massale migratie naar de Verenigde Staten van Cubaanse "professionals" (hooggeschoolden), terwijl het eiland in die periode te kampen had met een enorme analfabetiseringsgraad (meer dan 73% van de totale bevolking). Als oplossing lanceerde men een nationale alfabetiseringscampagne (de eerste in Amerika) en voerde men een systeem van beurzen in die studeren effectief toegankelijk maakte voor alle lagen van de bevolking, zodat men zich op die manier kon bekwamen om het land te dienen.

Twintig jaar later, in de jaren '80, na een nieuwe migratiegolf richting VSA, was de uitbreiding van het aantal "professionals" opnieuw prioritair, zelfs ten nadele van de technische specialisatie, waardoor er een tekort aan technische graduates ontstond.

Duizenden Cubaanse jongeren gingen in de voormalige Sovjet Unie en andere socialistische landen studeren om het professionele potentieel van het land aan te sterken. Hoewel het erop leek dat onze problemen van de baan waren, met de economische steun van deze groep Oost-Europese landen, beging ons land een flater door zijn gebrekkige visie rond marktontwikkeling, export en import, die een industriële achterstand veroorzaakte in een aantal onmisbare sectoren zoals productie en diensten. Het was zelfs zo erg, dat Cuba, toen het socialisme sterk achteruitliep in de jaren '90, 80% van zijn markten verloor, en in een serieuze economische crisis terecht kwam, die de "speciale periode" genoemd werd en waarvan we nu nog steeds op één of andere manier de negatieve gevolgen dragen. Dus tegen die tijd viel het nut van de in binnen- en buitenland gevolgde universitaire opleidingen helemaal weg in een professioneel niemandsland. Met een gefrustreerde generatie als gevolg.

Net in die periode, begin jaren '90 en temidden van een nieuwe migratiegolf, kwam de toeristische industrie tot ontwikkeling in mijn land en dat leverde duizenden arbeidsplaatsen op voor jongeren en andere professionals, wat leidde tot een matige economische groei.

Zelfs met gratis onderwijs en geneeskunde voor iedereen en de beschikbare goedkope producten, is het voor de gemiddelde arbeider heel moeilijk om de dagelijkse kosten van de familie te dragen en veel personen veranderen dan ook van werk, wat niet evident is door de hoge scholingsgraad of het tekort aan werk-aanbiedingen. Geloof me, ook ik heb dat ervaren.

Anderen zijn radicaler en besluiten te emigreren, op zoek naar de droom, een beter leven voor hun dierbaren ...

De zoektocht naar een job brengt een zekere stress met zich mee door de huidige terugval van arbeidsplaatsen in alle economische sectoren, de zware economische crisis die we doormaken, het lange wachten en aanschuiven bij tewerkstellingsagentschappen en vele ondernemingen ... het is echt afmattend.

Na een gedetailleerde studie van de arbeidsmarkt en de meedogenloze concurrentie tussen professionals gemaakt te hebben, focust u op de vaardigheden die u te bieden heeft. De meerderheid bereidt nauwkeurig zijn curriculum vitae voor en na een kleine zenuwaanval voor het job interview zijn er nog een aantal drempels te overwinnen : de verschrikkelijk administratieve bureaucratie ... het eindeloze wachten vooraleer één van de mogelijke werkgevers u opbelt om aan de slag te gaan.

Dat is de reden waarom veel jongeren ervoor kiezen voor eigen rekening te werken, als freelancer en zelf in hun onderhoud te voorzien. Jammer genoeg kiezen anderen voor de misdaad, waardoor ze de maatschappij nog extra gaan belasten. Zoals we in Cuba zeggen "we kleden een heilige uit om een andere aan te kleden".

Het is een feit dat er met de huidige wereldcrisis en het verdwijnen van arbeidsplaatsen nood is aan een oplossing die de reorganisatie van arbeidskrachten, de productie van diensten, het evenwicht tussen vraag en aanbod controleert en die leidt tot een loonpolitiek die aangepast is aan de werkelijke behoeften van de bevolking.

Visite de l'ICAP à Bruxelles

Le 22 octobre dernier nous avons accueilli les représentants de l'icap (Institut Cubain d'Amitié avec les Peuples), Elio Gámez Neyra, vice-président, et Gladys Ayllón, qui en tant que nouvelle responsable pour l'Europe du Nord (et donc nous) remplace Eliselia Diaz qui est désormais en poste à Athènes. La réunion avait pour but de faire connaissance avec les responsables de chacune des régionales des Amis de Cuba.

L'icap existe depuis 1960 et a pour mission principale d'assurer de bonnes relations avec les associations d'amitiés avec Cuba dans le monde. Imaginez qu'il y en a plus de 2000 dans environ 150 pays et par exemple plus de 140 en Espagne. Par bonnes relations on entend les échanges interculturels et autres, mais aussi les actions de solidarité et de soutien comme l'organisation de brigades de travail où tant de volontaires belges ont déjà offert une aide concrète sur différents projets dans l'agriculture ou la construction, mais aussi la coordination des nombreux comités de libération des 5 dans le monde.

Elio Gámez en a profité pour remercier tous nos membres pour tout ce que nous faisons et pour nos nombreuses années de fidélité et d'amitié avec le peuple cubain. Il a insisté sur l'importance d'avoir des amis, surtout dans le contexte international actuel qui reste préoccupant. En particulier en raison de la crise économique mondiale mais aussi parce que les relations avec les USA ne s'améliorent pas, malgré les espoirs suscités par l'élection du président Obama. "Le discours et les mots sont différents, mais dans les faits rien n'a changé" a-t-il dit, avant d'évoquer le vote du 26 octobre à l'Onu qui condamnera une nouvelle fois le blocus mais ne modifiera probablement pas l'attitude du gouvernement US qui par ailleurs continue de subsidier des activités anti-cubaines. Face à cela, chaque ami ou association d'amitié avec Cuba, est important dans la mesure où ils peuvent témoigner autour d'eux que la réalité cubaine est souvent fort différente de ce que les médias relatent. Il a également fait référence aux nécessaires changements en cours à Cuba et à l'attribution regrettable du prix Sakharov par le Parlement Européen au très controversé Guillermo Fariñas. Il a clôturé son discours en nous fixant rendez-vous en 2012 à Berlin pour la prochaine grande rencontre des associations d'amitiés avec Cuba.

La soirée s'est terminée autour d'un mojito, moment privilégié où tout le monde a pu faire connaissance avec Gladys que nous souhaitons revoir le plus souvent possible en Belgique.

Stéphane Sergeant

Photo Paul Evrard : Alexandra Dirckx (Amis de Cuba), Elio Gámez et Gladys Ayllón (icap)

Instruments pour Cuba : MERCI !

Bruxelles, 31 octobre 2010

La récolte d'instruments a été clôturée. Notre partenaire l'Adeps est en train de tout regrouper et début novembre nous enverrons le container à l'Institut Cubain de la Musique (ICM).

Les résultats et remerciements détaillés seront communiqués dans le prochain Cuba Sí.

Nous remercions toutefois les Amis de Cuba de Liège qui vont financer l'expédition du container et ceux de Charleroi qui nous ont apporté un soutien important ainsi que Dexia, la Loterie Nationale et Havana Club pour leur générosité.

Je terminerai ce communiqué en signalant que Marka et l'équipe de l'émission le Beau Vélo de Ravel (RTBF) ont, lors de leur passage à Cuba en septembre, déjà remis des instruments achetés avec les dons aux représentants de l'ICM et que grâce à eux et à l'Adeps nous pourrions offrir en plus de 50 à 100 vélos aux Cubains.

Enfin, notez que la Région de Bruxelles tiendra un stand au Marché de Noël à Ixelles en décembre dont les bénéficiaires seront reversés à Luthiers Sans Frontières pour soutenir leur atelier de rénovation d'instruments à La Havane.

Stéphane Sergeant

Photo : L'atelier de Luthiers Sans Frontières à La Havane

Pinceladas de la historia de Cuba

Marta Harnecker
Testimonio de 19 abuelos.
"La Habana, Ed. De Ciencias Sociales, 2003. – 124 pp.

Marta Harnecker, journaliste chilienne, nous est bien connue pour ses liens avec la révolution cubaine et ses nombreux reportages et enquêtes tant à Cuba qu'en Amérique latine. Pour rappel nous citons : Cuba – Los

protagonistas de un nuevo poder (enquête au sujet du Poder Popular, 1979), Frente Amplio – Los desafíos de una izquierda legal (au sujet du front élargi en Uruguay 1991), Fidel : la estrategia politica de la victoria (2001), Reconstruyendo la izquierda (2008), America latina y el socialismo del siglo XXI (2010).

Le livre présenté ici date déjà de 2003, mais n'a rien perdu de sa valeur de témoignage historique et humain. Au travers des interviews de 19 grands-parents Marta raconte : "L'avant et l'après révolution, les conditions de vie, les luttes, les espoirs et les réalisations par et pour les gens de la base. Ce ne sont pas des histoires de dirigeants ou de figures historiques mais celles de gens simples, petits vendeurs, cireurs de chaussures, enfants de paysans ou d'artisans qui ont participé à la lutte et qui ont pu se former après la révolution".

L'histoire est liée à la participation des 19 anciens aux activités d'un "Circulo de abuelos" (un cercle de grands-parents), de ses débuts jusqu'à son rayonnement national et même international. En plus des témoignages la dernière partie du livre retrace l'histoire de ce Circulo de abuelos de Santa Fé, son organisation, ses activités, son rôle social.

L'ensemble nous donne une image originale, peu usuelle de l'histoire de la révolution vécue par le peuple, racontée avec humour, avec générosité, parfois une dose de naïveté, mais toujours avec la chaleur et l'enthousiasme de personnes "âgées", mais si jeunes !

Cuba, Between Reform and Revolution, Third edition

Louis A. Pérez, Jr.
New York – Oxford, Oxford University Press, 2006. 442 pp.

Deze derde uitgave van het boek van Louis A. Pérez Jr. (eerste uitgave in 1988, tweede uitgave in 1995) bewijst het succes en de ruime verspreiding van de uitstekende studie van deze

auteur. Hij is professor geschiedenis aan de "University of North Carolina" en auteur van talrijke boeken over Cuba.

Dit boek herneemt de geschiedenis van Cuba van Columbus tot vandaag doorheen de politieke en

economische ontwikkeling. Het boek is zeer goed gedocumenteerd en geeft veel aandacht aan de bestendige strijd van Cuba voor zijn autonomie en zelfbeschikkingsrecht in een gespannen internationale omgeving, eerst in conflict met Spanje, daarna met de Verenigde Staten.

Deze derde editie werd aangevuld met een nieuw hoofdstuk over de evoluties in Cuba van 1995 tot 2004. Ook de bibliografie is bijgewerkt en blijft, zoals in de vorige uitgaven, een meesterwerk op zich, zeer uitgebreid, volledig, en beperkt zich niet tot een opsomming van titels maar is (zoals de titel ervan het terecht zegt) een selectieve gids in de literatuur over Cuba.

Een must, een uitstekend boek dat de andere titels over Cuba van Pérez komt aanvullen en verrijken.

Un révolutionnaire guévarien et guévériste de 1958 à 1964

Pierre-Olivier Pilard
Jorge Ricardo Masetti
Paris, L'Harmattan, 2007. 275 pp.

Ce livre raconte la vie de Jorge Ricardo Masetti, journaliste argentin, peu connu en Europe, qui accompagna la révolution cubaine dans ses premières années et qui luttera jusqu'à sa mort, les armes à la main, en 1964.

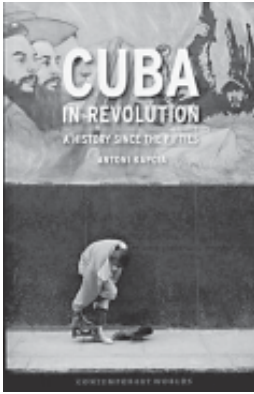
Masetti, jeune journaliste argentin, intrigué par la lutte des révolutionnaires cubains et la présence dans cette lutte d'un jeune argentin, Ernesto Guevara de la Serna, décide d'en savoir plus et réussit à rejoindre les guérilleros dans la Sierra Maestra où il réalise des interviews avec Fidel et avec Che. Par leur diffusion en Argentine et en Amérique latine il contribue à la diffusion internationale des objectifs et des résultats de cette lutte et renforce le courant de sympathie pour cette révolution originale.

Il se lie d'amitié avec Che, se radicalise et s'engage à fond dans la lutte révolutionnaire. Il sera l'âme et le moteur des débuts de "Prensa Latina", l'agence de presse destinée à rompre le monopole des agences occidentales, et qui apportera un éclairage différent et neuf de la réalité que vivent les peuples du continent latino-américain.

Engagé dans la lutte de l'information à laquelle il consacre toute son énergie, il décide de mener aussi la lutte sur d'autres fronts. En 1961-1962 il participe à la défense de Cuba lors de l'invasion de la Baie des Cochons et organise le soutien à la lutte du FLN algérien, entre autres par la fourniture d'armes.

En 1963 il retourne en Argentine et participe à la guérilla de Salta. Ce projet, qui s'inscrit dans la vision de libération continentale de Che, n'aboutira pas et Masetti y perdra la vie.

Une biographie passionnante d'une figure attachante dont le destin se lie à celui de Che dans une lutte quotidienne jusqu'à son dénouement dramatique.

Cuba in Revolution
A history since the fifties

Antoni Kapcia
London, Reaktion Books Ltd., 2008.
208 pp.

A. Kapcia is professor over Latijns-Amerikaanse geschiedenis en directeur van het "Centre

of Research on Cuba" aan de universiteit van Nottingham. Hij publiceerde reeds : Cuba - Island of Dreams (2000) en Havana - The Making of Cuban Culture (2005).

Hij benadert in deze bijdrage de 50 jaren van de revolutie in zijn verschillende aspecten : sociaal, ideologisch, internationaal, economisch, enz. Zowel de conflictuele relatie met de Verenigde Staten als de niet altijd eenvoudige relaties met de Sovjet Unie en China komen aan bod. Er gaat tevens ruim aandacht naar de Cubaanse strategie voor het oplossen van de enorme problemen na de val van de Sojet Unie.

Een interessante bijdrage, met nieuwe belichtingen en zwakkere passages.

Voor kenners en geschiedenisfans, maar niet echt onmisbaar.

ABC Che
Abécédaire d'Ernesto Che Guevara

Roberto Mero
Pantin, Le temps des Cerises, 2009.
273 pp.

607 mots clés, chacun explicité par des extraits des écrits de Che.

Ce petit livre n'apporte pas vraiment du neuf. De courts

extraits, sortis de leur contexte et clairement choisis selon les priorités de l'auteur et non de Che. Finalement les choix en disent plus sur l'auteur que sur la pensée de Che qui est présentée ici partielle, fractionnée, amputée de sa profondeur.

Certains aspects de la vie et de la pensée de Che n'apparaissent pratiquement pas, par exemple sa pensée économique, ses récits de voyages. Tout confirme l'idée romantique et préconçue du guérillero idéalisé, et n'apporte rien sur la personnalité complexe et riche de Che.

Pour ceux qui s'intéressent réellement à la pensée de Che il existe d'autres ouvrages, plus complets et plus riches que cette approche partielle et partisane.

Freddy Tack

AMNESTY INTERNATIONAL EIST HERZIENING IN DE ZAAK VAN DE VIJF CUBANEN

(<http://www.amnesty.org/en/library/>)

De mensenrechtenorganisatie roept de VS-regering op om deze zaak te herbekijken en elk onrecht ongedaan te maken.

Contact : AIUSA media relations office,
202-509-8194

Washington, DC., 13.10.2010

In een vandaag gepubliceerd rapport maakt AI zijn bezorgdheid bekend over de eerlijkheid tijdens het proces in 2001 van vijf mannen, onder meer veroordeeld omdat ze Cubaanse geheim agenten waren. De vijf zitten straffen uit, in federale VS-gevangnissen, gaande van 15 jaar tot levenslang.

In een brief van 4 oktober aan de VS-minister van Justitie, Eric Holder, wijst

AI op de twijfels die er bestaan in verband met het eerlijke verloop en de onpartijdigheid tijdens het proces, problemen die in beroep niet werden opgelost. De mensenrechtenorganisatie neemt echter geen standpunt in wat betreft de schuldvraag.

De vijf - de Cubanen Fernando González, Gerardo Hernández en Ramón Labañino, en VS-onderdanen Antonio Guerrero en René González - stonden in Miami terecht en werden er veroordeeld op basis van verschillende aanklachten, zoals het zich niet registreren en samenzworen als buitenlands agent van de Cubaanse republiek, fraude en misbruik van valse identiteitsdocumenten en, in het geval van drie van de beschuldigen, samenzwering met de bedoeling nationale veiligheidsinformatie door te geven. Daarenboven werd Gerardo Hernández veroordeeld wegens samenzwering tot moord, op basis van zijn vermeende rol in 1996 bij het neerschieten van twee vliegtuigen die opereerden voor een VS-anti-Castro organisatie, Brothers to the Rescue, en waarbij vier personen omkwamen.

Het rapport van AI zegt dat het proces in Miami laten doorgaan, aangezien de grote vijandigheid tegenover de Cubaanse regering in deze regio en wegens de media- en andere campagnes voor en tijdens het proces, het onmogelijk maakte een volledig onafhankelijke jury samen te stellen.

Een andere bezorgdheid betreft de twijfel over de valabele bewijslast voor de veroordeling wegens samenzwering tot moord in de zaak van Gerardo Hernández; alsook de detentie-omstandigheden van de vijf mannen, voorafgaand aan hun proces, waarbij ze beperkt werden in de contacten met hun advocaten en bij het inkijken van de dossiers. Dit kan hun recht op verdediging hebben ondermijnd.

AI heeft de regering opgeroepen om de zaak te herzien en elk onrecht uit te sluiten, door een genadeprocedure op te starten of andere gepaste maatregelen te nemen, indien verdere gerechtshandelingen of een hoger beroep geen resultaat opleveren.

AI benadrukt nogmaals zijn bezorgdheid over de herhaalde weigeringen door de VS-regering om tijdelijke visa toe te kennen aan de Cubaanse vrouwen van twee van de gevangenen, René González en Gerardo Hernández, om hen te kunnen bezoeken. De vereniging is bezorgd wegens zulk alles uitsluitend of permanent verbod voor bezoek van hun echtgenotes, wat een bijkomende straf is en in strijd met alle internationale normen voor de humane behandeling van gevangenen en de verplichting voor staten om het familieleven te beschermen.

AI blijft er bij de regering op aandringen om deze vrouwen tijdelijke visa te geven om humanitaire redenen.

Amnesty International kreeg de Nobelprijs voor de Vrede. Deze militante basisorganisatie met meer dan 2,8 miljoen leden en vrijwilligers in meer dan 150 landen zet zich in voor wereldwijde mensenrechten. AI onderzoekt en maakt misbruiken bekend, mobiliseert en informeert, en zet zich in voor de bescherming van mensen wanneer rechtvaardigheid, vrijheid, waarheid en waardigheid in het gedrang komen.

(Vert. P. Evrard)

Projecten van VvC regio Leuven

Het bestuur van Leuven is overeengekomen om verder te gaan met het peterschap van twee projecten : de restauratie van scholen in Pedro Betancourt (provincie Matanzas), een initiatief van de vzw Alocubano (die 1 festival en 1 indoor per jaar organiseren) en de restauratie van het Casino Español in Sagua la Grande (provincie Villa Clara), een initiatief van Cubanos in Leuven.

Daarbij komt nog 1 nieuw project, namelijk de 'Policlínico Grimau' in Santiago (Medicuba-Flandes-Holanda), een initiatief van Nederlandse, Vlaamse en Cubaanse dokters in de Benelux in samenwerking met Medicuba-Europa en met steun van de Wereldgezondheidsorganisatie - WHO van de UNO. In een eerste fase wordt de eerstelijnszorg aangepakt en de 22 'consultorios' - wijkkabinetten - aan een opknappbeurt onderworpen.

Elk project financiert zichzelf. VvC-Leuven superviseert, coördineert en regelt de relaties met Icap (Euronorte, Matanzas, Villa Clara en Santiago), de desbetreffende ministeries, Mincult (cultuur), Mined (onderwijs), Mincex (buitenlandse handel en investeringen), Minsap (volkgezondheid) en de lokale PP's (gewestelijke volksmacht en regering).

Roger, Monique, Silvia, Pablo

Cuba 187 - USA 2

De wereld verwerpt de blokkade en de VSA negeren dat

Op 26 oktober werd voor de 19e maal op rij de blokkade van de VSA tegen Cuba veroordeeld tijdens de Algemene vergadering van de UNO.

Geen *Change* dus met Obama, integendeel. Op een paar cosmetische correcties na - Cubaans-Amerikanen kunnen gemakkelijker naar Cuba maar *that's all* - is er niets veranderd sinds Bush. Er wordt zelfs strenger opgetreden tegen bedrijven die op één of andere manier iets met Cuba te maken hebben, ook niet-VS-firma's. Dat is ook de voornaamste reden waarom Europa in blok tegen de blokkade stemt - de Helms-Burtonwet van 1996 is namelijk extraterritoriaal en in strijd met alle principes van de Wereldhandelsorganisatie - zoals de Belgische ambassadeur toelichtte in naam van de EU. Met dezelfde argumentatie als die van de VS-ambassadeur werd op 25 oktober in Luxemburg beslist om het Gemeenschappelijk Standpunt tegen Cuba (ook van 1996 !) (zie pag. 5) niet op te heffen omdat nog onvoldoende voldaan is aan het respect voor de mensenrechten. Toeval : op 27 oktober werd een onderzoek bevolen naar het schenden door de VSA van de mensenrechten in Irak met 1 miljoen doden als gevolg. Wie heeft hier het recht om anderen de les te spellen ?

(P.E.)

De Vrienden van Cuba vzw - Les Amis de Cuba asbl

Avenue Neptune 24 bte 10 - B-1190 Vorst - Forest
Tel : 03/290 49 10 · E-mail : info@cubamigos.be

Lidgeld (jaarlijks) 12 euro-6 euro (2e en volgend lid van het gezin)

Contribution (an) 12 euro-6 euro (2ième et membre suivant de la famille)

Rekening - Compte : De Vrienden van Cuba vzw - Les Amis de Cuba asbl 523-0801177-32

IBAN nr : BE90 523080117732

ON - NE : 412063027

De vzw "De vrienden van Cuba" is een vereniging die tot doel heeft de toenadering tussen het Belgische en het Cubaanse volk te bevorderen en aan haar leden en het publiek middelen ter beschikking te stellen om tot een betere kennis te komen van de Cubaanse realiteit. Zij heeft geen enkel partijpolitiek karakter. Onze eigen artikels mogen geheel of gedeeltelijk overgenomen worden mits bronvermelding. Graag een presentexemplaar. ISSN 0771 4491

L'asbl "Les Amis de Cuba" est une association qui a pour but d'oeuvrer au rapprochement entre le peuple belge et le peuple cubain et de mettre à disposition de ses adhérents et du public des moyens d'accéder à une meilleure connaissance de la réalité cubaine. Elle n'a aucun caractère de parti politique. Les articles de nos membres peuvent être repris entièrement ou partiellement, avec mention de l'origine. Prière de nous faire parvenir un exemplaire témoin.

Voorzitter/Président : Alexandra Dirckx - 03/290.49.10
Ondervoorzitter/Vice-président : Mark Lamotte
Schatbewaarder/Trésorier : Mark Lamotte - 02/453.17.42

CONTACT

Brussel - Bruxelles : Stéphane Sergeant - 0485/82.90.98

Aalst : Linda De Neef - 053/77.31.48

Antwerpen : Erwin Wils - 0475/85.84.55

Leuven : Roger Liekens - 0475/23.26.24

Liège : Patrick Jeurissen - 04/337.88.87

Charleroi : Luigi Raône - 071/43.65.87

Gent : Marc Wuytack - 0476/65.22.40

Kempfen : Hubert Celen - 014/31.34.87

Prijs per nummer/prix par numéro : 1,25 Euro
Leden gratis - membres gratuit

Hoofdredacteur/Rédacteur en chef > Raymond Verbinnen
0484/58.50.77 - E-mail : vvv.regiogenet@gmail.com

Redactie/rédaction > Mark Lamotte, Anne Delstanche, Freddy Tack, Alexandra Dirckx, Youri Blicck, Yola Ooms, Liliane Stadler, Monique Dits, Stéphane Sergeant.

Eindredactie/rédaction finale > Sylvie Vanhoegaerden

Lay-out/mise en page > Sylvie Vanhoegaerden en Eva Van Malderen (kleurenpagina's)

Druk/impression > drukkerij A. Beullens - Holsbeek

website : www.cubamigos.be

» cartoons van Tomy,

één van de bekendste Cubaanse cartoonisten, net overleden
(zie pag. 15)

DE VRIENDEN VAN CUBA

REGIO GENT

BENEFIET AVOND

19 FEBRUARI 2011

Etage Tropical
Industrieweg 150
9030 Mariakerke

ziekenhuisbedden voor cuba
vanaf 19:00

Salsalika
MarnixCarla
DJ Wim el guapo

DJ Moises
DJ Marco
DJ Lorenzo Salsa
de Cuba

Verbinnen David

Verantwoordelijke uitgever: Verbinnen Raymond, Staf Bruggenstraat 24, 9040 Gent